



LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIO y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LOS FABRICANTS DE MANRESA.



s de creure que 'ls fabricants de Manresa y de la conca del alt Llobregat pertanyen al partit conservador. Aixís a lo menos varen demostrarho en vigíllas de l' últim cambi de ministeri, tancant algunas fábriques y llansant sós obrers al carrer, sense pá y sense esperansas. S' ha resolt la crisis ministerial, ha pujat en Cánovas, lo monstruós

D. Antón de las garrotadas, y 'ls fabricants de Manresa s' han dit desseguida:

—Ara ha arribat la nostra. Y han fet lo que no podia imaginarse tractantse de homes formals y de paraula: han romput lo pacte que havian firmat en abril últim ab los sèus treballadors, y dirigint totas las sèvas iras contra l' associació obrera, han comensat per despedir als representants dels obrers associats, no per ser mal feiners; no per falta de inteligencia y de honradés, sinó pèl delict de ser representants dels sèus companys, dels sèus amichs, dels sèus germans de treball.

Y com siga que 'ls fabricants están associats també, resulta que 'l representant despedit de una fábrika, troba tancadas totas las demés de la comarca. ¡Terrible càstich, odiós procediment!

Es indiscutible que cada industrial tè 'l de dret pendre y despedir als treballadors, segóns li acomodi; pero tot dret tè una limitació moral en la mateixa conciencia de qui l' exerceix.

Despedir de cop y volta en un dia dat y en totas las fábriques, per virtut de un acort prés pèls fabricants, precisament a tots los treballadors que s' troban en lo mateix cas de representar l' associació obrera, més que l' exercici de un dret respectable, sembla una venjansa rastrera y una insensata provocació

Aixís se comprén que la classe obrera de Manresa y demés pobles de la comarca s' haja sentit ferida en lo que més estima, en la sèva dignitat humana y corporativa, prenent la resolució desesperada de abandonar lo treball, apartantse en massa de aquells establiments que tenen més de castells feudals que de fábriques, ahont se posa al home en la dura alternativa de renunciar a tots sos drets ó de morir de fam.

La lley que reconeix la legitimitat de las societats obreras encaminadas a la millora del treballador, hauria de preservarlas contra semblants coaccions, que en últim extrem posan l' ordre públic en perill. Prova de lo que dihem es l' excitació ben justificada per cert que reyna en aquella comarca y la sanch que ha correput ja en lo pobre de Sant Joan de Vilatorrada, escenas tristas que cap amant de la tranquilitat pública pot abonar en cap concepte.

Mes ja que la lley, en aquest punt, se limita a reconeixer lo dret del treballador sense ampararlo, aquí está la conciencia pública que avuy condemna unánime 'ls abusos comesos pèls fabricants de Manresa, la implacable sanya de que donan exemple, y sobre tot l' escassa

previsió que demostran, al enconar la guerra entre 'l capital y 'l treball, sempre funesta y lamentable.

Pretendre desbaratar las associacions obreras, es tan insensat, com voler destruhir los elements atmosfèrichs que donan vida als pulmóns. Tant com més vulgan atacar lo principi de la associació, ab més fermesa l' obrer sabrà pendre la sèva defensa, sacrificantse per ell. L' obrer aïslat, l' obrer indefens, l' obrer subjecte a totas las imposicions del capital, cada dia es menos possible. La reacció política ab totas sas persecucions, no logrà destruhir l' esperit de solidaritat y creuhén que han de lograrho unas quantas dotzenas de fabricants coaligats ab las sèvas intemperancias? No, mil vegadas.

Lo que lograrán únicament será enfondir més y més l' abisme que separa als dos elements de la producció, al capital y al treball, en los moments en que més necessaria va fentse cada dia entre ells l' armonia y la bona inteligencia; lo que lograrán será enconar las passions, suscitar odis y resentiments, engendrar rancúnias y venjansas.

Y com lo mon dona cap-girells, y 'ls que un dia van a sobre l' endemá van a sota, no se quin profit han de tocar los industrials de la sèva conducta de avuy, demá qu' en las esferas politicas predominin tendencias més favorables a las classes treballadoras, que las que son d' esperar avuy del partit conservador, entronizat en lo poder.

Nosaltres que més de una vegada hem tingut la franquesa de condemnar las exigencias desmesuradas dels treballadors, ab més motiu condemnarem avuy la provocació dels fabricants de Manresa, que per la posició que ocupan y per la superioritat en que s' troban eran los primers que venian obligats a donar llum y probas de tolerancia, abstenintse de represalias inhumanas, apenas han cregut poder contar ab lo garrot dels conservadors.

Sápigan y entengan que lo que fan contribueix més que totas las predicacions, que totas las teorias y que totas las excitacions de las escolas ultraradicals que marrejan al obrer, a sembrar las ideas perniciosas y funestas que tant los fan tremolar per ells y per sos interessos. Si no volen una explosió, abstingintse de carregar la mina: si no volen cremarse, no juguín ab foch.

P. K.



DESDE que a Espanya hi ha sistema parlamentari no s' dona un sol cas de que las cortas, representació del país, hajan pogut apurar tot lo terme de vida que la lley las hi reconeix.

Totas han mort avants d' hora, inclús las primeras de la regencia, que si encare no son mortas, pèl

cas es com si ho fossen, dat que no han de tornar a reunir-se.

Aquest fet revela l' existencia real de certas incompatibilitats qu' en va s' ha procurat fer desapareixer.

Lo poder real ha disolt totas las Cortas, representació del país, que hi ha hagut en Espanya en lo que va de sigle.

En cambi 'l país no ha disolt al poder real, sino una vegada.

En setembre de 1868.

La ingerencia dels somaténs en las qüestions del treball pot donar lloch al desprestigi de una institució creada per fins molt diferents de aquells pera 'ls quals sembla que alguns desitjan emplearla.

Tota vegada qu' en lo somatén hi figuran personas de influencia, obrarian millor exercint aquesta ab los fabricants, als quals podrian donar molt bons concells, que no rebent als obrers a perdigonadas.

Los fabricants de Manresa militan en lo bando conservador.

Per aixó, sens dupte, lo primer que han procurat, ha sigut crear un conflicte en obsequi dels sèus correligionaris.

Los hi haurán dit:—Ja teniu als treballadors al carrer, ja están desesperats, ara lluhivuos.

Hi ha conservadors que creuben que unas quantas gotetas de sanch donan més sustancia a la gasofia del presupost.

Al últim hem vist l' orella de l' última crisis. *La Gaceta de la Creu*, diari oficiós del govern alemany, assegura qu' Espanya secundará la política alemana y que 'l emperador Guillém prepara un viatge a Espanya. També diu que la pujada de 'n Cánovas al poder se deu al consell que va donar l' arxiduch Albert quan estigué a Madrid.

No tindria res que dir de totas eixas mudansas, si 'ls alemanys y 'ls austriachs paguessen lo sou de 'n Cánovas.

Lo sufragi restringit ab totas las sèvas cábalas, imposicions y traficas, acaba de despedirse del país en lo districte de Granollers, de la manera més cómica que pujan imaginarse.

Havian vingut ordres de Madrid, dihent:—Es precis que s' voti al Sr. López Muñoz.

Y 'ls ajuntaments del districte van baixar lo cap, dihent:—Está molt bé: votarem al Sr. López Muñoz.

Y no s' va parlar més del assumpto.

Vingué 'l dia de la elecció, ó millor dit, vingué 'l dia d' extendre las actas, perque d' elecció no n' hi ha hagut en cap dels pobles del districte, ab lo qual s' han esoltviat los gastos de impressió de candidaturas, y 'l dinar de las mesas.

Y las actas s' extingueren, y al extendres vingueren los apuros. Perque tothom sabia que 'l candidat se deya López Muñoz de apellido; pero ningú sabia cóm se deya de nom de fonts.

¿Se diu Pere? ¿Se diu Joseph? ¿Se diu Joan? ¡Vágingo a saber!

Així es que las actas sigueren extesas a lo que surtis. Alguns alcaldes las extingueren a nom de D. N. López Muñoz. Altres, imitant als francesos quan s'ocupan de las cosas d'Espanya, ho feren a nom de D. López Muñoz, com si al calendari hi hagués sant López.

La mateixa junta d'escrutini no sabia que ferse, fins que un dels escrutadors, digué:—Me sembla haver llegiten algún puesto que 'l Sr. López Muñoz se diu Antón. Y sens més proba que aquest me sembla, li posaren Antón, y surti lo que surti.

Pero com que las Cortes actuals no han de tornar a reunir-se, l'acta podrá guardarsela 'l Sr. López Muñoz, com una proba de l'estimació que li professa 'l district de Granollers.

Ell, al menos podrá dir:
—Mirin si 'n tinch de popularitat en lo meu dis'ricte, que ni tant sisquiera saben com me dich

Excitem una vegada més los sentiments filantròpichs de totas las personas de cor, en favor dels obrers sense feyna. LA CAMPANA DE GRACIA té oberta una suscripció, y espera que 'l poble catalá respondrà com sempre a la veu angustiosa de las victimas de las rancunias conservadoras dels fabricants de Manresa.

Lo Sr. González Salessio, al pendre possessió del govern civil de la provincia, lo primer que ha fet, ha sigut ternos saber qu'ell no era home de partit.

Nos alegrém de que ho diga; pero 'ns alegrarém molt més de que ho demostrí.

De totas maneres, lo Sr. González Salessio indica ab aixó sol, que té talent, y que ja sab que per tenir popularitat, fins una autoritat ha de guardarse de dir qu'es conservador.

La coalició electoral s'imposa.

En Sagasta, que 's mostrava fret y reservat al parlar ab los ex ministros del seu partit, va animarse, mo'ntant-se molt fogó; dos dias després, al dirigir la paraula als representants dels Comités. Y las sevas afirmacions favorables a la coalició produhiren frenétich entusiasme.

No hem de repetir nosaltres los sentiments que 'ns animan. Que tots los liberals, desde 'ls fusionistas fins als republicans de la extrema esquerra, s'uneixin al crit de «Guerra a mort als conservadors!» La fórmula es senzilla y 'l resultat sumament práctic. Tot consisteix en salvar lo sufragi universal, per medi del sufragi universal.

En Camacho s'ha fet conservador. Ho mereix, may siga sino per la gran impopularitat que va valerli alló de las tarifas.

Ara si que 's pot dir:—Déu los cria, lo pais los xiula, y ells s'ajuntan.

Figürinse que un pres surt de la presó y que un centinella se'n adona ¿qué succehirá? No cal dirho: del primer Déu te guarit li clavara un tiro.

Donchs lo Papa Lleó XIII ha sortit del Vaticá, de aquella horrible preso ahont lotenian detingut feya tants anys y abandonat sobre un jas de palla, y saben que li han fet los centinellas del rey de Italia? Senzillament; li han presentat las armas, en senyal de honor y acatament.

Y ara quan un predicador furios digá desde 'l cubell espiritual que Lleo XIII está pres, ja li poden respondre:—Está pres perque vol, y surt a passeig sempre que li dona la papal gana.

Los cálculs de D. Antón.
A pesar de qu' en las elecciones de diputats a Corts los conservadors serán molt respectuosos ab la legalitat, a horas d'ara ja saben lo resultat que donará 'l sufragi universal.

Segóns los cálculs del món-truo anirán al Congrés 20 diputats marxistas, perque en Martos pasa molt en l'opinió d'Espanya; 25 sigas ins, y encare perque 'l govern los deixara sortir; un parell ó tres de socialistas perque no 's diga y tots los demés serán conservadors.

Lo sufragi universal no donará un sol republicá.
¡Y vejin, jo estich encatarinat ab la idea de que 'l sufragi universal ha de donarnos la República!

La frasse de 'n Martos, en vigilia de la crissis, va ser:—La reina regente tiene la palabra.

La frasse de 's liberals partidaris de la coalició es la següent:—Tè la paraula 'l pais.

CARTAS DE FORA.—A Vilafranca del Panadés s'ha celebrat ab molta satisfacció y prenenthi part gran número de vejhins un matrimoni exclusivament civil, que per l'efecte que ha produhit en la població será sens dupte, 'l primer de una serie, ja que son moltras las personas que comprenen que per casarse no es menester que 'ls capellans ne passin los taps, bastant que 'l representant de la llei civil donga forsa legal a la constitució de una nova familia, pera que aquesta quedi formada ab totas las condicions y rodejada de tots los respectes. Si 'ls capellans volen matrimonis, que 's casin ells ab las majordonas

Ara dignu per quina rahó 'l ensotanat de Solivella crida y 's desespera contra la CAMPANA DE GRACIA, llensa

excomunións com qui llensa veri sobre nosaltres que la escribim y sobre tots quants se dedican a llegirla. Nosaltres no coneixém a aquest benefactor del nostre semanari, que 'ns está abonant la vinya ab los seus esperpentos, y la proba es que 'l pedido de Solivella aquests dias s'ha aumentat per lo qual li doném las gracias més expressivas

Dos quartos del mateix fá 'l Pare d'ánimas de canti de Rubí, 'l qual se desferma, expressantse en termes tant desesperats que tinch per que 'l día menos pensat li donga un atac de feridura. Quan se permet tractarnos de borratxos, jugadores y libertins, olvida que no hem rebut l'educació en cap seminari conciliar, ni l'hem perfeccionada en cap partida carlista. De tots modos si té 'l valor de las sevas conviccions, y aquests insults que vomita contra nosaltres y contra 'ls liberals masóns y libre-pensadors vol consignarlos en un paperet ab la seva firma al peu, li contarem un quento. Y fins si 'ns assegura que lo que ha dit, ho repetirá y 'ns senyala 'l día en que vulga ferho, procurarem anarío a sentir acompanyats de festimonis, y pèl cas será 'l mateix que si tot alló 'ns ho dongués per escrit. ¿A qué no ho fa?

Un carro que venia de la Molina y entrava a Sant Hilari vá volcar anant los dos carreters a dalt. Un de aquests infelissos morí instantáneament, y quedá l'altre bastant malmés. Vingué l' hora d'enterrar al difunt y ho sigué acompanyant lo cadáver al cementiri casi tots los individuos de la germandat La Protectora, a que pertanyia. Donchs lo rector que intervé en un altra germandat titulada de Sant Isidro y que té molta quimera a La Protectora, tingué la poca latxa de fer un sermó dihent entre otras cosas.—Ja ho veyeu: lo primer que ha mort d'aquesta germandat, ha mort sense sacraments: altres moriran del mateix modo.—Algú va recordarli que ell hi havia deixat morir a la seva mare y a la seva majordona, ab tot y tenir una malaltia llarga. Y davant d'aquest recort se'n va anar del cementiri molt arrossat. Ja ho sab lo rector de Sant Hilari: qui no vulga polys que no vaja a l'era.

Sortirá la semana entrant:

QUINZE DIAS A LA LLUNA

GATADA SEMI-SERIA, EN VERS

PER C. GUMÁ

Ab ilustracions de M. MOLINÉ

PREU: DOS RALETES!

Torném a pregar als corresponsals que no hajan fet lo pedido que 'l fassin com més aviat millor, a fi de poguer servir a tots ab regularitat.

CONSEQUENCIAS.



s un fet públich y notori. D'ensá que 'ls conservadors son amos de la caldera del ranxo, tot está capirat.

Al escorxador matan més animals, los forners fan més pa que de costum, los taberners venen més ví... y 'ls meljes tenen més feyna.

Y 's comprén: los desventurats s'han posat a menjar ab tant entusiasme després d'una abstinencia de cinch anys, que l'alimentació 'ls reprén y ha de corre a cal metje desseguida.

A las portas dels grans restaurants continuament s'hi veuhen a dotzenas de cotxos.

—¿Que 's celebra algun casament aquí?—preguntan los curiosos que passan.

—No, senyors—contesta 'l municipal de punt: son una colla de conservadores que han vingut a menchar. Sembla que han sacado la grossa.

Los antichs cessants que ja han tornat a pescar un empleu, gastan unas agallas prodigiosas. Quan entran al café, pegan un cop de puny per cridar al mosso... y trencan lo marmol.

—Tot se pagará,—diuhen.—retiri aquests trossos de pedra, y porti una taula nova y serveixim café.

Y no parlem de las sevas senyoras. Aquestas son més terribles encara.

L'altre dia una conservadora reviscolada entrava en un establiment y demanava uns guants.

—Dispensi:—va dirli l'amo—hi resolt no entregarli cap més guants fins que 'm pagui 'ls sis parells que 'm deu.

—¿Ordinari!—exclamá la fulana:—¿vol veure com li planto un bitllet de mil pesetas per la cara?

No li va tirar per xó; pero la seva actitud va impresionar al guanter, sentli compendre que la parroquiana morosa tornava ja a estar al candelero.

Los de las conductoras també se'n han adonat molt de la pujada de la conservaduría.

Casi tots los canovistas mudan de casa. Los uns baixan del quint pis al primer; los altres fugen del carrer del Pou de la Figuereta y se'n van a viure al passeig de Gracia.

Dintre de las familias dels conquistadors hi ha escenas intimas deliciosas

—Papá—diu una senyoreta que sembla un violí sense cordas.—es ja época de pendre banys ¿Quín día m'acompanyas al Astillero?

—¿Al Astillero?—fa 'l papá possehit d'indignació conservadora:—aquest any no 's va al Astillero: anirém a Luchon.

—¿Ay ay! ¡Si l'any passat vas dir que anar a Luchon no era moda ja.

—Per nosaltres no n'era: ¡com que jo no cobrava!

—Mira, Ramón—diu una conservadora al seu marit:—próbat aquesta americana. Te la he apedassada dels colzers, molt dissimuladament, y 'm sembla que encare podrá tirar tot l'istiu.

—Si vol tirar que tiri sola: no necessito portar americanas apedassadas ara Aixó era fins ahir. Avuy, si 'm passa pèl cap, estreno una casaca cada día.

—¿Pagant al sastre?

—Y que faig cara de no pagarlo?

—Home, tant com ferne cara. No. Pero a pesar d'aixó, tú ja sabs ben bé que fa temps que no 'l pagas

—Perque estava cessant. Pero ara li pagaré lo atrassat y tot lo que a mí 'm dongui la gana. Tè, aquí tens un duro perque avuy me fassis menjar com una persona.—

Tot está cambiat.

Los fusionistas despatxan la criada: los conservadors la prenen

Los fusionistas se desfán de la tartana y la torreta que tenfan: los conservadors los ho compran.

Al rebres la noticia del triunfo de 'n Canovas, un cessant del gremi va corre al correu per veure si encare era a temps de refirar una carta que aquell dematí hi havia tirat.

Per fortuna la carta no s'havia mogut encare de l'administració y 'l canovista va recobrarla.

Era nada menos que una sollicitud per ingressar al hospici.

Lo cambi de fortuna 'ls ha envalentonat de tal modo que ni saludan ni miran a ningú, ni tenen a la humanitat per res.

Quan van pèl carrer están piramidalment tremendos. De manera, que així com avants, per avisar a la quitxalla deyan:

—¡Apartat, nen, que ve un tranvía!

Ara s'ha de dir:

—¡Apartat, nen, que ve un conservador!

FANTÁSTICH.

LOS CONSERVADORES.

CANSÓ D'ACTUALITAT (1).

Som los redemptors del poble, los polítichs conseqüents, los honrats, los homes d'ordre, los despresos, los decents.

Hem vingut per treure a Espanya d'un abisme horripilant, quan los corbs del fusionisme ja la estaban devorant.

S'ha acabat lo pandillatje,

s'ha acabat la corrupció:

¡tot pèl progrés de la patria!

¡tot pèl bè de la nació!

(Pero hi ha que ferse càrrech

que fa temps que dejuném,

y que tras cinch anys de dieta

es precis que tots menjém:

Vingan, pues, gangas y empleos,

fem que corri 'l bon turró

y afirmém los sants principis

del partit conservadó.)

No hi ha por que 'ls periodistas

vejin may atropellat

lo seu dret, lo dret d'escriure,

que ab tant brillo han conquistat.

Que comentin, que critiquin,

que s'oposin al govern,

que 'ns fiscalisin los actes,

que regirin cel é infern...

La opinió tè de ser libre

y libres las discussions,

sense més frè per la prempsa

que las sevas conviccions.

(Pero al pobre que 'ns molesti

ó que vulgui cantar clar,

li sabrém tapar la boca

ensenyantli de callar.

Pèls aucells massa xerrayres,

bona gabiá es la presó:

no n'admet de vritats claras

lo partit conservadó.)

Establert per fi, 'l sufragi,

quan las elecciones vindrán

los que vajan a las urnas,

votarán a qui voldrán.

Desitjém dar probas claras

de la nostra pulcritud.

fent las elecciones més lliures

que may s'hejan conegut.

Acceptarém la batalla

ab honradés y lealtat,

cridant ab totas las forsas:

¡Viva la sinceritat!

(Y luego farém tals trampas,

que 'l pais quedará fret,

inventant morts a cabassos

y guanyant a tort ó a dret.

La quèstió es que 's salvi 'l ranxo,

mal se enfonzi la nació:

tal es sempre la conducta

del partit conservadó.)

Liberals de bona fus'a,

com ja ho diu lo nostre nom,

guardarém complerts é intactes

los sagrats drets de tothom.

Dins la llei no hi haurá classes,

ni caciques consentits,

ni violencias toleradas,

ni ilegals, ni perseguits.

Ordre y pau: tal es lo lema

que 'l partit ha consagrat:

res d'atentá als grans principis

de la santa llibertat.

(Pero sempre que 'ns convinga,

lo garrot farà 'l seu fet,

pèl demunt de las costellas

del qui 'ns vingui a posar plet.

Llibertat sòls per nosaltres...

y trompada que te crió

als que pujin a las barbas

del partit conservadó.)

C. GUMÁ.

(1) La cansó 's canta en veu alta; pero al arribar a lo que va entre paréntesis, se baixa la veu, de modo que apenas se senti.

DESDE MADRIT.

LA GANA NO VOL RAHONS.



AJA, que 'ls pobres ja no podien aguantar més temps! Tenien rahó sobrada al amenassar ab ferne una de-grossa, si se 'ls obligava á passar un altre istu entretenint la gana, llegint articles furibundos en *El Estandarte* y en *La Monarquía*. Martínez Campos ha fet una obra de caritat y de justicia, dihent: «Aixó no pot seguir aixís: la gana está fent estragos entre 'ls lleals.

y 'l partit conservador se dissolt com un bolado en un got de aygua si s' acaba de convencer de que se 'l tracta de desterrar per sempre dels dominis de la nómina.»

¡Vaja, si 'n tenian de rahó! No hi havia més que véurels, com los hem vist durant quatre anys y mitj, per las aceras de la Porta del Sol y de la Carrera de San Jerónimo, ab la cara llarga y 'l barret al clatell, filosofant tristos y esmortuhits, sobre la instabilitat de la fortuna y malehint de la sort de Sagasta. Gobernador cessant y fins ex-Director general hi havia, á quí, negantse Caracuel á fiarli més roba, se veyá obligat á portar lo gabán reformat, girada al revés la tela per un sastre de portal ó per una cusidora casulana de sis rals diaris y cocido.

En tal situació de ánimo y de butxaca, podía anárloshi Cánovas ab un discurs cada mitj any sobre la «consustancialitat de la patria ab la monarquía.» ó parlar del «sentido jurídico» Silvela, y fins fer brometas sobre 'ls tertulians del menjador de casa Sagasta. Podía Fabié afondir sobre las «imposiciones de la realidad» y la prerrogativa secuestrada. Aquí per los pobres cessants no hi ha més sustancia, ab con ó sens ell, que la de 'l olla de carn y gallina, ni més sentit jurídic que las pessigollas qu' en lo ventrell ocasiona la gana. ni més impositió que la del casero quan á fi de mes truca á la porta y presenta 'l recibo, ni més «prerrogativa» que la del fart sobre 'l dejú.

Martínez Campos ho ha entés: ell y sols ell es 'l home práctic per excelencia. Se havia de dar lo poder al partit conservador porque en aquest partit-feya estragos la gana. Aquí no hi ha Parlament, ni manifestacions de 'l opinió pública, ni alta previsió, ni prudencia que valguin: aquí tot s' arregla ó deu arreglarse per medi de una equitativa distribució del pressupost entre 'ls partits que se 'n dihen governants. Avuy per tu, demá per mi: aquesta es la bona doctrina, la del turno pacífico, que semblava ja que s' anava olvidant.

Donchs, qué 's figuran aquests lliberals y republicans que la pegan ara en dir que per lo sistema evolutiu de las ideas y la pacífica manifestació de 'l opinió pública se pot anar marxant estalviantse de aquest modo tiberis y trifuncas inseparables de las reacciones y de las revoluciones? ¿Qué no tenen que pagar al sabater, al sastre y á la modista los que tal dihen? ¿Que per ventura perteneixen á la classe de espanyols senzills y bonaxons que viuen del seu treball independent y fan política per pur patriotisme y per amor al art? ¡Bah! ¿quí fa cas de aquests infelissos? ¡Qué 'n portarán poch de capellans al enterro!

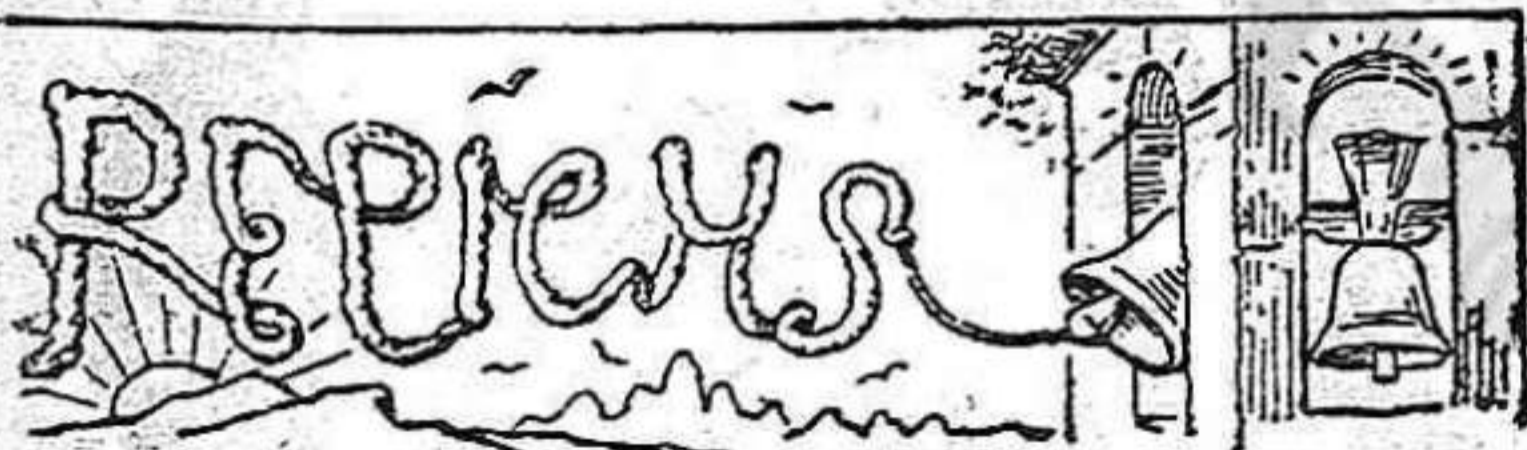
No sols baix 'l aspecte de la rahó d' Estat y de las bonas costums, si no que fins, atenant á la moral religiosa s' ha resolt bé 'l ultima crisis. Donar menjar al que té fam es una obra de misericordia. Per aixó Pidal está content, encare que no 'l hagin fet ministre. Se resigna á ser de la segona tanda ab tal de que ara s' apagui la gana als més necessitats.

No val darli toms ni buscar pels al gat. La cosa s' ha fet com devia, y altre vegada tenim á Espanya á punt de orga. Se ha resolt lo problema que hi havia plantejat en 'l interior de moltas casas, y tot se reduheix á que 'ls conservadors que vivian al fiat, paguin al corrent, y que 'ls sagastins que aquests darrers anys no han fet bossa, passin engunias durant una temporada.

Fins que la fam obligui á fer una altra crisis, y 'l públich, cansat de la comedia, tiri 'ls banchs á las taulas del teatro.

X.

Madrid 15 de juliol.



pesar del orgull del mónstruo, qui mana aquí es 'l héroe de Sagunto. Ell ha fet al govern y ell lo dirigeix.

Designa ministres, imposa empleats, parla de que ha castigat á n' en Sagasta, per haverse aquest oposat á la formació de un ministeri intermedi,

en una paraula, diu que té espasa y qu' ell sol talla 'l bacallá.

Prósteris Espanya davant del héroe del llorón y exclami:

—Salut, domador de mónstruos y esquilador de tupés: la patria es téva, tota téva... No en vá vas conquistar lo garrofer de Sagunto: tú ets 'l usufructuari de aquell arbre históric. Tú avuy reparteixes las garrofas.

Lo primer periódich que ha tastat las caricias conservadoras es *La Voz del Progreso* de Tortosa: lo segon *El Progresista* de Barcelona; lo tercer *La Justicia* de Madrid.

Está vist: governant los conservadors, lo *Progrés* y la *Justicia* sempre han de rebre.

En Martínez Campos no para un instant.

—¡D. Antón, llenya á la premsa!... ¡Pallissa als periódichs!... A tots los qu' escriuen, portils á la presó. Bè 's veu ben clar ab tot aixó que á D. Arseni 'l negre li fa mal.

Y á pesar de tot, per 'l héroe de Sagunto ¡quin porvenir més negre!...

Diuen que será nombrat capitá general de Madrid, lo general Pavia.

Ay, ay, ¿sí? ¿Y donchs, que s' ha de dissoldre alguna cosa?

A Madrid han fet una gran ovació á n' en Peral. L' entusiasme públich s' ha desbordat. Lo célebre inventor del sub-mari ha alcansat un éxit com no 'l alcansaria avuy cap més home ni cap més dona d' Espanya.

Ab motiu de aixó, diu qu' en Cánovas está molt resentit. Y té rahó que li sobra.

¿Hont s' es vist honrar al inventor dels barcos submarins y desdenyar al autor de las crissis subterráneas?...

Los malaguenyos han tret un motiu al ministeri nou. Ne diuen *el ministerio de los feos*.

Vels' hi aquí plenament confirmada la opinió dels liberals.

Aixis que va pujar en Cánovas tots varen dir lo mateix: la cosa 's posa lletja.

Aquesta nit he tingut un somni extrany. He somiat una vaca flaca, esqualida que casi no tenia més que la pell y 'ls ossos. Tot de un plegat la cara de la vaca s' ha transformat en cara de persona, y ab accent adolorit ha llensat un ¡ay! terrible, esgarriós.

—¿Qué tens?—li he preguntat.

Y ella ha respost:—M' están escolant. ¡Verge Santa y que maman fort!

He mirat qui era que mamava, y m' he trobat ab un conservador agafat á cada mugró xuclant ab tota la rabia y ab tota la forsa que donan cinch anys de dejuni riguros.

La pujada dels conservadors asseguran que feya sis mesos qu' estava projectada.

De modó y de manera que á dreta lley 'l actual govern es un ministeri sis mesó.

En tals condicions no hi ha criatura que pugui viure.

A Guipuzcoa 'ls carlins y 'ls reformistas acostuman á fer ali contra tots los elements liberals, inclús los conservadors.

Ha pujat lo mónstruo, y lo primer que ha fet, ha sigut nombrar un governador amich de 'n Romero, y per lo tant reformista.

Los conservadors guipuzcoans podran dir que la política no té entranyas.

Nosaltres ategirém que la política canovista no té entranyas ni enteniment.

Ha sigut nombrat fiscal del tribunal suprem lo senyor Concha Castañeda.

¡Castañeda! Un fiscal que ab lo nom ja paga. Després de aixó extranyinse de que de la castañeda 'n surtin las grans castanyas!

De 'l actual situació formada ab elements discordants ne diuen la conjunció.

—Escolta, noy, ¿qu' es conjunció?

—Una de las ultimas parts de la gramática.

—¿De quina gramática?

—De la gramática parda.

Espanya ja fa alguns dias que no 's troba bé.

—¿Y donchs que té, la pobreta?—vaig preguntar á un metje molt expert.

Y ell me va respondre: —Qué vol que tingui: li han fet tragar los conservadors á disgust, y li han fet mal.

Talladas á la taula... esgarrapadas... disgustos... Que jo sent 'l amich de sempre 'm veig desairat, mentres que 'ls que han vingut á última hora s' enduhen los millors talls...

Tal es 'l espectacle que 'ns ofereix la política de la conjunció.

¡Y para ver tal situació se hizo al mónstruo marmitón!

D. Antón ha tret del palau de la Presidencia un retrato del general Prim que hi havia en lo despaig de la subsecretaria.

Aixó demostra dugas cosas. Primera: qu' en Prim fins en pintura li fa por. Y segona: que com á president del consell de ministres, se proposa no mirar prim.

Al final del esmorsar ab que 'l mónstruo va obsequiar als ministres va donar forts crits de «¡Viva 'l rey!»

«¡Viva la reyna!»

Aixó després de atiparse bé. Ja té rahó 'l ditxo: «Panxa plena fa bullicia.»



A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—A-ro-las.
2. ANAGRAMA.—Ager-Rega-Agre.
3. CONVERSA.—Paper
4. TRENCA-CLOSCAS.—San Gervasi de Cassolas.
5. GEROGLÍFICH.—Entre mare y fill hi ha dos amors diferents.

Han endevinat las 5 solucions los ciutadans Porter Entonant, Un Salitrench y P. M. R.: n' han endevinadas 4, E. S. y A., y L. G. B.: 3, Pere Bufa; 2, Lloro Real y Anton dels Obits, y 1 no més Un de Cadaqués.



XARADA.

La Pona, filla d' en Tófol, als Encants ahir comprá, un total, una hu-segona, y un dos-girat per pescar pero al arriba al seu poble, 'l hu-dos se li dispará, anant á parar la bala á una tersa-dos d' aulfals

FANDILLETA Y C.ª

ANAGRAMA

—¿Que ja tens tot bó, Magí? —Trenta cargas me 'n vindrán de Total lo mes entrant del millor que 's cull allí.

J. T. ANGUILA.

TRENCA-CLOSCAS.

L. MORRO.

PREMIÁ.

Formar ab aquestas lletras lo títol de una comedia catalana.

KAMISOLA.

GEROGLÍFICH.

Los Alimentos DDD Los Alimentos DDD Los Alimentos DDD

J. ALAMALIV.

Suscripció á favor dels obrers de las Tres classes de vapor, sense feyna.

	Pesetas.
CAMPANA DE GRACIA...	10
Domingo Colillas...	2
Joseph Soler de Calaf...	0 90
Joseph Matamala...	1
Emilio Laserna...	1
José Cenón...	30
Ramón Borrás...	0 25
Narciso Clós...	0 25
Suma...	15 90

(Continúa oberta la suscripció.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans J. Roca y Coca. Heréu de casa, Sangonera boja, A. Pins. Petit rey Escola retirat, Manel del Pi, E. S. y A., P. S. Pou, Pau Darangás y J. Matamala:—Lo que 'ns envian aquesta senmana no fa per casa.

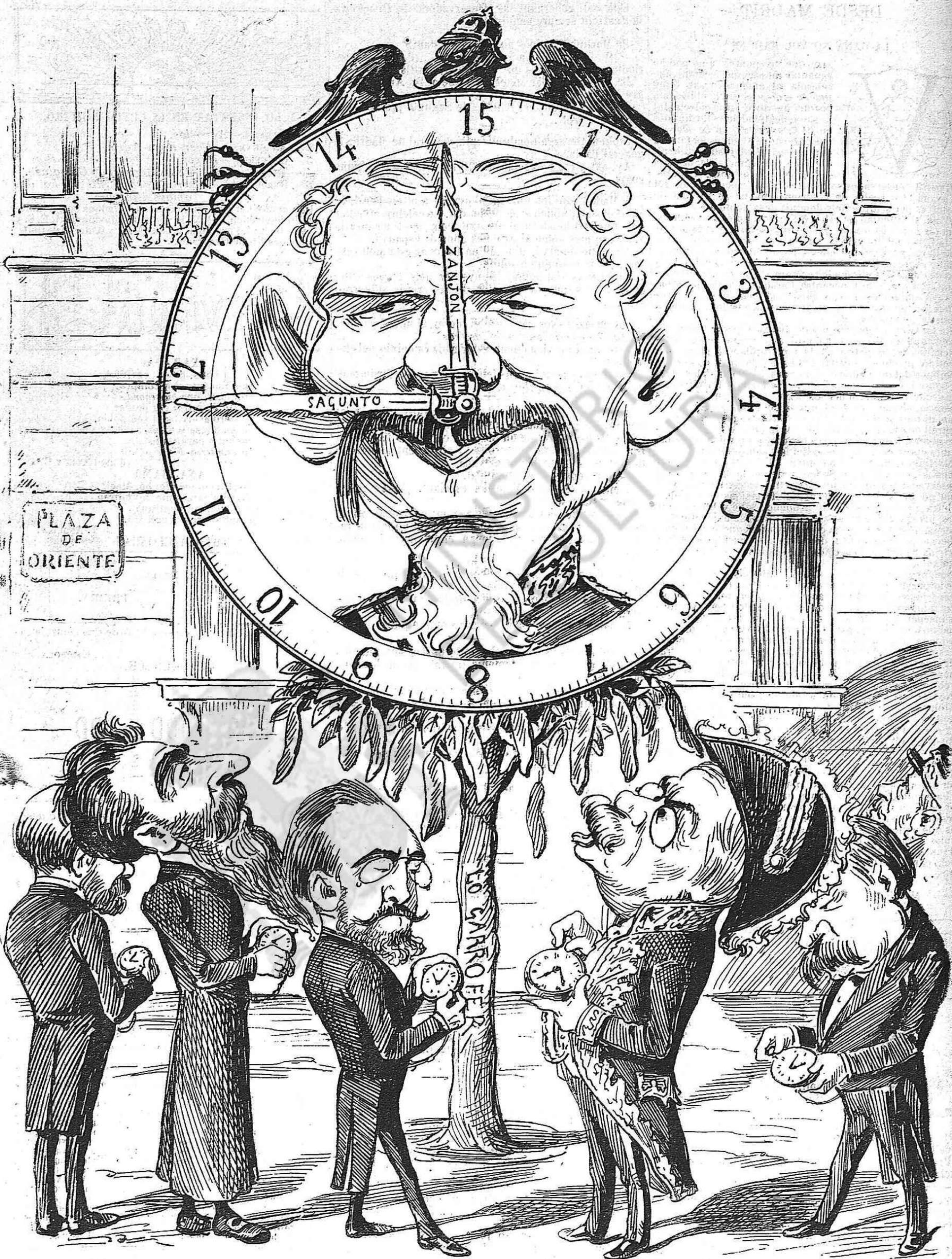
Ciutadans J. Trompeta, C. G. B., J. Alamaliv, J. Gall, L. Bartrina Cubinya, E. Sunyé y S. López F. A. Misericorn, A. Tilop, Met Guixaire, Mauri M. F. de C., y Metje Brut:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá A. Llimoner: Las dos poesias son massa serias. Ja sab que preferim lo género festiu.—P. P. T.: Esta bé.—L. C. Callico: Queda acceptada la poesia.—J. Abril Virgili: Igualment la de vosté, y tindrem present lo que 'ns diu.—A. Pallej: Buscarém á la cartera, desitjosos de complaure'!—M. Gardó Ferrer: Lo que 'ns envia aquesta senmana es flúix.—F. Tiana: No está mal; pero som poch amichs de contestacions, ni de traballs inspirats en altres traballs que ja han vist la llum.—E. Vilaret: Escolti, ¿que vol que 'ns denunciin?—Un Vehí: Gracias mil per la noticia.—J. T. y R.: Es molt flúix y per lo tant ho tirém á la panera.—Joan Plana: Publicarém la poesia; pero suprimirém 'l estribillo, que verdaderament hi fa més nosa que servey.—A. C. y C.: La poesia té poca novetat y menos sustancia.—Amorosa: La seva esta ben versificada; pero no diu res de nou.—J. M. Bernis: Vosté 'n fa de mil'ors que los que 'ns envia.—E. Calls: Igual li dihem á vosté.—Follet: Estan molt bé y mil gracias.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23

LO RELLOTJE REGULADOR DEL GOVERN.



—Vaja, que si 'ns hém de guiar ab aquest «regulador», sempre estarem á TRES QUARTS DE QUINZE.